

Herkes, kok kömürü fiatının artmıyacağından emin olarak ihtiyacı kadarını alabilir

AKŞAM

Başvekil Dr. Refik Saydam, dün Koordinasyon bürosunda meşgul oldu

Sene 24 — No. 8508 — Fıatı her yerde 5 kuruş

PAZAR 28 Haziran 1942

Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Hikmet Feridun Es — Akşam Matbaası

Sivastopol kayalıklarında çetin savaşlar

Merkez kesiminde bir Alman muvaffakiyeti

Rusların, Kerçe yapmak istedikleri çıkarma kuvveti püskürtüldü

Berlin 27 (A.A.) — Alman orduları Başkumandanlığı tebliği: Sivastopol kalesi çevresinde, Rumen ve Alman kıtaları, kayalar içine oyulmuş düşman mevzileri, beton sığınaklara ve sık ormanlıklar arasındaki mukavemet yuvalarına karşı yapılan münferit çetin çarpışmalardan sonra buraların işgal etmişlerdir.

Alman hava kuvvetleri Sivastopol sularında bir düşman torpido muhribile bir denizaltı gemisi batırmışlardır.

Kerçe yarımadasına karşı bir çok deniz vasıtasıyla düşmanın yapmak istediği ihraç hareketi, daha düşman kıyıya ulaşmadan, kıyı topçusunun müdahalesiyle akim kalmıştır.

Doğu cephesinin cenup kesiminde bir Slovak teşkili, obüs topları ateşle hazırlığı yapılan bir düşman ileri hareketini püskürtmüştür.

Doğu cephesinin merkez kesimi gerisinde kiş seferindenberi ordu büyük kısmile muvasalası kesilen ve bu arada hava yolile takviye kılaları almış bulunan düşman birliklerine karşı yapılan hareketler başarı ile neticelenmiştir. Geçilmez bataklık ve ormanlık bir çevrede haftalarca süren şiddetli çarpışmalar sırasında, düşmanın bir gedik açmak teşebbüsü boşa çıkmış ve imha edilerek esir alınmıştır. Bolşevikler burada 4,000 ölü zayıf ve 9,000 esir vermişlerdir. 16 zırhlı araba, 220 top, 783 obüs atıcı ve mitralyöz ile bir çok motörlü araba ve başka harb malzemesi ele geçirilmiş veya tahrip olunmuştur. Bu çevrenin düşman bakıyelerinden temizlenmesi işi devam etmektedir.

Ladoga gölü cenubunda savaş ve pike uçakları, mühim Sovyet demiryolu düğüm noktalarına taarruzlar yapmışlardır.

(Devamı sahife 2 sütun 6 da)

B. Churchill Londra'da

Vaşington görüşmelerine dair müşterek bir tebliğ neşredildi

Londra 27 (A.A.) — Reuter ajansı Churchill'in yolda hiçbir arızaya uğramadan İngiltereye döndüğünü bildirmektedir. Churchill'in hava yolile döndüğü zannedilmektedir.

Müşterek tebliğ

Vaşington 27 (A.A.) — İngiltere Başvekilinin avdetinden sonra aşağıdaki müşterek tebliğ aynı zamanda Londra ve Vaşingtonda neşredilmiştir:

«Bir hafta zarfında müteaddit konferanslarda Reis Roosevelt ve Başvekil Churchill, Birleşik milletler tarafından bütün kararlarda ve bütün denizlerde yapılan harbe ait başlıca meselelerin bütün safhalarını tetkik etmişlerdir. Reis ve Başvekil düşmanın üstün bulunduğu noktayı tamamilen teslim etmiş ve düşman kuvvetlerini küçümsenmeğe kalkışmamışlardır. Bu konferanslar esnasında düşmanın bütün kuvvetleri ve bütün kaynakları gözönünde tutulmuştur. Müttefik milletlerin her neviden mühimmat istihalleri etrafında yapılan tetkikler eyimsir bir tablo çizmiştir»

(Devamı sahife 2 sütun 5 de)

Şil'de kış

Vichy 28 (A.A.) — Şil'in merkezi olan Santiyago'dan bildirildiğine göre bu sene kış erken başlamıştır. Termometre sıfırdan aşağı 3 dereceye inmiştir.

Mersa Matruh istihkâmlarile temasa gelindi

Kahire açık şehir ilân edilecektir

İngiliz kuvvetleri doğu istikametinde daha geriye püskürtüldü

Bern 27 (A.A.) — Baslen Nachrichten gazetesinin öğrendiğine göre, Kahirenin açık şehir ilanı tasavvur edilmektedir.

Sofya 27 (A.A.) — Buraya gelen bazı haberlerde Mısır hükümetinin Kahire ile Nil berzahındaki başlıca şehirlerden halkın büyük bir kısmını boşaltmağa karar verdiği bildirilmektedir.

Berlin 27 (A.A.) — Alman orduları Başkumandanlığı tebliği: Şimali Afrika'da, yeni taarruzlar sonunda İngiliz kuvvetleri doğu istikametinde daha fazla geri sürülmüşlerdir.

Müttefik orduları Mersa Matruh batı ve cenup batısındaki bölgeye ulaşmışlardır.

İngiliz tebliği

Kahire 27 (A.A.) — Orta Şark tebliğinde, düşmanın dün Mersa Matruh'un 25 kilometre batısında bir muntakaya vardığı bildiriyor. İngiliz örtme kıtaları gündüz Mihverin ileri unsurlarile temas halinde bulunmuşlardır.

Timesin bir makalesi

Londra 27 (A.A.) — İngilizlerin uğradıkları muvaffakiyetisizliklerden bahseden Times gazetesi bugünkü sayısında harbin inkılâpçı bir zihniyet ve metotlar istediğini yazmakta ve Avam kamarasının ceziri değişiklikler yapılmasını istemek ve bu değişikliklerin neden ibaret olması lâzım geleceğini tayin işinin mesuliyetini hükümetin omuzlarına yüklemekle umumi efkârın hislerine tercüman olduğunu hükümete ihtar etmektedir.

Libya hakkında yakında cereyan edecek müzakerelere dair mütâlaalar serdeden Times bu müzakerelerin lüzumsuz münakaşalara yer bırakmayacak derecede ciddi olması lâzım geleceğini kaydetmektedir.

Almanya'ya Hava akınları

Aknlara Amerikan tayıyarelerinin de iştirâk edecekleri bildiriliyor

Londra 27 (A.A.) — Hava kuvvetlerinin tebliği: Dün gece İngiliz bomba uçakları düşman sularına mayn dökmüşlerdir.

Avclarımız düşman hava meydanları ile demiryolu kavuşaklarına ve Hollanda açıklarında gemilere hücum etmişlerdir. Bir avcı dönmüştür.

Perşembe akşamı Bremen'e yapılan hava hücumunda üç düşman uçağı düşürülmüştür.

Londra 27 (A.A.) — Bugün İngiliz basınının alâkası Bremen'e 1000 uçakla yapılan akın üzerinde toplanmaktadır. Deyli Telegraf diyor ki:

«İngiliz uçak ve pilotlarının Orta Şark ve Uzak Doğuda gittikçe ağırlaşan vazifeler yüklenmesine rağmen Almanyanın hayatı merkezlerine hücum edebilecek kudreti muhafaza ettiği açıkça görülüyor. Şimdiye kadar Amerikan hava kuvvetleri Almanya'ya karşı bombardımanlara iştirâk etmemişler. Amerikan uçakları da katılınca bu akınlar bütün ağırlığını hissettirecektir.»

Bir İngiliz şehri bombalandı

Londra 27 (A.A.) — Bu sabah erkenden Alman tayıyareleri henüz ortahği andınılatmakta olan ay ışığından istifade ederek İngilterenin şarkında bir şehre şiddetle taarruz etmişlerdir. Şehre büyük çapta bombalar atılmıştır.

Maden kömürü fiati arttırıldı

Kok kömürü fiati değişmiyor

İstanbul ve diğer 7 vilâyette elektrik fiatine 20, havagazına 30 para kömür zammı yapılacak

Ankara 27 (Radyo gazetesi) — Pazartesi günü kömür fiati ile ilgili bir koordinasyon kararı çıkacaktır.

Maden kömürünün istihsal maliyeti muhtelif âmillerin tesirleri altında yükselmiştir. Bu sebeple kömürün vasatı kompozisyon fiatine 437,5 kuruş zam yapılmaktadır. Bu zam kömürü istihlak edenlerden bir kısmına tatbik olunacaktır. Bu kısım da halk demek değildir. Zam, İktisat Vekâleti tarafından gösterilen lüzum ve Başvekilin tasvibile tayin edilecek kömür müstehtakli müesseselere tatbik olunacaktır.

Kararın bir maddesine göre, kara ve deniz nakil vasıtaları idare ve müesseselerine zamlı fiat tatbik olunduğu takdirde bu idareler ücret tarifelerine zam yapamayacaklardır.

Bu kararda halkı en fazla alâkadar eden nokta, kok kömürü fiatının yükselip yükselmeyeceğidir. Yeni kararın dördüncü maddesinde de kok kömürü fiatlarına zam yapılamayacağı yazılmıştır.

Kömür istihsal maliyetinin artışı karşılayabilmek için bazı vilâyetlerden kömür primi alınacaktır. Bu arada Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa, Eskişehir, Zonguldak, Mersin ve İzmitte umumî şebekeden elektrik

sarfedenlerden beher kilovat başına 20 para, havagazı olan yerlerde de beher metre mikâbı başına 30 para kömür primi alınacaktır. Bildirilen sınıfl müesseselerinde, tramvaylarda, İstanbul Tüneli ile umumî tenviratın parasız olarak yapılan kısmında istihlak olunan elektrik için kömür primi tatbik olunmayacaktır. Bu itibarla havagazı ve elektrige yapılan kömür primi zammı ancak halktan bir kısmını alacaktır. Bu emektir ki bu da fazla bir para tutacak değildir.

Bu zamların, kömürün artan maliyetini karşılayamayacağı da düşünülmüş ve bunun için milli korunma fonundan bir miktar para ayrılmıştır.

Kok kömürünün dağıtım ve istihlakine dair kararın tatbikine başlanmıştır. Hazırlanan listeler İktisat Vekâletinden Başvekilate verilmiştir. Şimdi müstehtak halka düşen iş, yakacakları kömür fiatının yükselmeyeceğinden emin olarak ihtiyaçları kadarını temin etmektir. Bugünün en mühim maddesi kömürdür. Dağıtım ve istihlakteki intizam umumî durumun üzerinde çok mühim bir âmil olabilir. Yeni kararda bugünkü durumun realitesine bazı esaslar konmuş bulunmaktadır.

B. Mussolini'nin teftiş seyahati

«Akdeniz evvelce İtalyaya aitti, yarı da İtalyanın olacaktır» diyor

Ankara 27 (Radyo gazetesi) — Roman bildirildiğine göre, B. Mussolini uçakla Romanı ayrılarak tetkik seyahatine çıkmış; Sicilya Calabria ve Sardenyaya giderek buralardaki İtalyan hava ve deniz üstlerinde askerî birlikleri teftiş etmiştir. Mussolini Calabria'da şunları söylemiştir:

«Akdeniz evvelce İtalyaya aitti, yarı da İtalyaya ait olacaktır.»

B. Mussolini'nin bu sözlerinden anlaşılıyor ki, İtalya herhalde şimdiden Mareşal Rommel'in Afrikadaki zaferlerinden bir şeyler umuyor.

Mareşal Goering'in yegeni öldü

Berlin 27 (A.A.) — Alman resmî ajansının bildirdiğine göre, Mareşal Goering'in yegeni av uçakları filotilasında pilot 21 yaşında Walter Goering, batı hava cephesinde İngiliz hava kuvvetleriyle yapılan bir çarpışma esnasında ölmüştür.

Bulgaristanda Yahudiler

Yahudi meselesinin halli için hükümete salâhiyet verildi

Ankara 27 (Radyo gazetesi) — Sofyadan gelen haberlere göre Sobranya meclisi, yahudi meselesinin halli için hükümete tam salâhiyet vermiştir. Bu husustaki müzakereler iki gün sürmüştür, meclis âzaları bazı itirazlarda bulunmuşlardır. Anlaşıyor ki hükümete verilen salâhiyetler mühim ve şumullüdür. İtirazların mahiyeti belli olmamakla beraber tahmin edildiğine göre, yahudi meselesinin halli yahudilerin iktisadi hayatın çekilmesi demek olacaktır. Fakat bu, bir tahminden ibaret olduğu için gelecek malûmatı beklemek lâzımdır.

Başvekilin tetkikleri

Ankara 27 (Telefonla) — Başvekil Dr. Refik Saydam bugün öğleden evvel Sıhiye Vekâletile koordinasyon bürosu umumi kâtipliğine giderek bu iki yerde meşgul olmuştur.

BU SABAHKİ TELGRAFLAR

Harkof'un şimalide de bir taarruz başladı

Bu muntakada çok şiddetli muharebeler oluyor, Ruslar geri çekildiler

Londra 28 (A.A.) — Moskova'dan alınan gayri resmî haberlere göre, Alman zırhlı kuvvetleri yüzlerce tayıyarenin yardımı ile Doneç üzerindeki yarığı genişletmeğe çalışmaktadır. Kızıl Yıldız gazetesi Almanların ağır bir tazyik yaparak zayıf nokta aradıklarını, Alman hava kuvvetlerinin kütle halinde akınlar yaptıklarını yazıyor. Mareşal Timoçenko acele ihtiyat kuvvetleri getirmiştir.

Son haberlere göre Almanlar Timoçenko kuvvetlerine iki uçtan taarruz etmektedir. Bunlardan biri Harkof'un cenubunda bilinen muntakadır. İkincisi Harkof'un 300 kilometre şimal doğusunda Voronez şehrine ve bu yol ile Rostov - Moskova şimendifer hattına ve petrol borularına karşıdır. Şimendifer hattı aynı zamanda Almanların zaptettikleri Kupjansk'ın 175 kilometre doğusunda, petrol borusu ise gene bu mevkiin 100 kilometre cenup doğusunda Vişinsk'ta bitmektedir.

Şimdi iki taraf da takviye kıtaları getirmek için yarış yapıyor. Durum hava hâkimiyetini temin etmeğe bağlıdır.

Sivastopol'dan gelen haberlere göre 200 bin asker, 1000 tayıyare ile taarruz edilmektedir. Mamafih şimdilik kütle halinde hücumlar durdurulmuştur.

Sivastopol'da

Son müdafaa hatlarında birkaç gedik açıldı

Vichy 28 (A.A.) — Doğu cephesinde her tarafa şiddetli muharebeler oluyor, Sivastopol'da Alman - Rumen kıtaları Rusların son müdafaa hatından yeniden birkaç gedik açmışlardır.

Harkof'un doğusunda Alman ileri hareketi devam ediyor. Bu muntakada çok şiddetli muharebeler olmaktadır. Moskova, Rusların geri çekildiklerini kabul ediyor.

Sovyet tebliği

Londra 28 (A.A.) — Dün Sivastopol'da şiddetli muharebeler olmuştur. Düşmanın birkaç hücumu ağır zayıf verdirilerek tardedilmiştir. Harkof muntakasından Rus tayıyareleri 2 gün içinde 23 düşman tayıyaresi düşürmüşler, 46 tankı işe yaramaz hale getirmişlerdir.

Alman tayıyare faaliyeti arttı

Moskova 28 (A.A.) — İzvestiya gazetesi yazıyor: Harkof cephesinde pek şiddetli savaşlar oluyor, Almanların mevzili muvaffakiyeti insan ve malzemece ağır kayıplara mal olmuştur. Kıtalarımız yeni mevzilerde intizamla çekilmişler, Almanlar tanklarla hücum etmekte, fakat ekserisi bundan sonra singüli hücumları olmaktadır.

Almanların tayıyare faaliyeti dün denberli artmıştır. Yalnız bir kesimde, bir günde 31 hava muharebesi olmuştur.

İsveç'in protestosu

Stokholm 28 (A.A.) — İsveç hükümeti bir İsveç vapurunun bir Sovyet denizaltısı tarafından batırılmasını Sovyet hükümeti nezdinde protesto etmiştir. Sovyet hükümeti tahliyatın çabuklaştırılmasını bildirmiştir.

Avustralyanın kararı

Londra 28 (A.A.) — Avustralya'nın eski Başvekil B. Hughes, Almanlar Kafkasya'ya imneğe muvaffak olsalar bile Avustralya'nın harbe devam edeceğini söylemiştir.

Yunanistan'a yiyecek

Londra 28 (A.A.) — Dün bir İsveç vapuru 4500 ton un ve diğer yiyecek maddeleri yüklü olarak Hayfa'dan Yunanistan'a hareket etmiştir.

Mısırdaki muharebe şimdilik yavaşladı

Mersa Matruh'un gerisinde büyük İngiliz zırhlı kuvvetleri toplandı

Vichy 28 (A.A.) — Mısırdaki muharebe hareketi yavaşlamıştır. Dün yalnız hava faaliyeti olmuştur. Mersa Matruha 65 kilometre mesafede mühim İngiliz zırhlı kuvvetlerinin toplandığı görülmüş, muhbir hava kuvvetleri buna dalgalar halinde hücum etmişlerdir.

Kahireden bildirildiğine göre harb hareketi Mısır halkı arasında endişe uyandırmıştır. Lübnan'a giden trenler çok kalabalıktır. Lübnan hükümeti yiyecek gücünden dolayı yabancı gelmesini yasak etmiştir.

İngilizler, bütün tayıyarelerle taarruz ediyorlar

Londra 28 (A.A.) — Libya'dan taze haber yoktur. Reuter ajansının Kahire muhabiri İngiliz hava kuvvetinin düşmana karşı mütemadi taarruzlarda bulunduğunu bildirmektedir.

Muhbir diyor ki: «Bu iş için bütün tayıyareler, hattâ uzak mesafeler için olan ağır bombardıman tayıyareleri bile gece gündüz kullanılıyor. Bunlar sahil boyunca düşman nakliyelerine ve kıtalarına taarruz etmektedir.»

Kahire 28 (A.A.) — Düşmanın ana kuvvetleri sahil boyunca Mersa Matruh'a doğru ilerliyor. Düşman, ileri hareketini yavaşlatmakla beraber siper kazınmaktadır.

Cenubi Afrika Başvekilinin bir nutku

Londra 28 (A.A.) — Cenubi Afrika Başvekilinin general Smuts dün gece Cenubi Afrikalılara hitaben radyoda bir nutuk söylemiştir. Başvekil şu suali sormuştur: «Biz, Cenubi Afrikalılar Tobrukta esir düşen kardeşlerimizin istedikleri gibi onların yerini tutmak suretile hareket etmeğe değeri, yoksa arka üstü yapıp yaralarımızı sarmakla mı meşgul olacağız? Buna cevabım şudur: Libya ve Tobruk'ta esir düşen Cenubi Afrikalılar istediği gayreti göstereceğimize şüphem yoktur.»

Amerika'ya çıkan Alman ajanları

İki denizaltıdan çıkarılan 8 kişi yakalandı

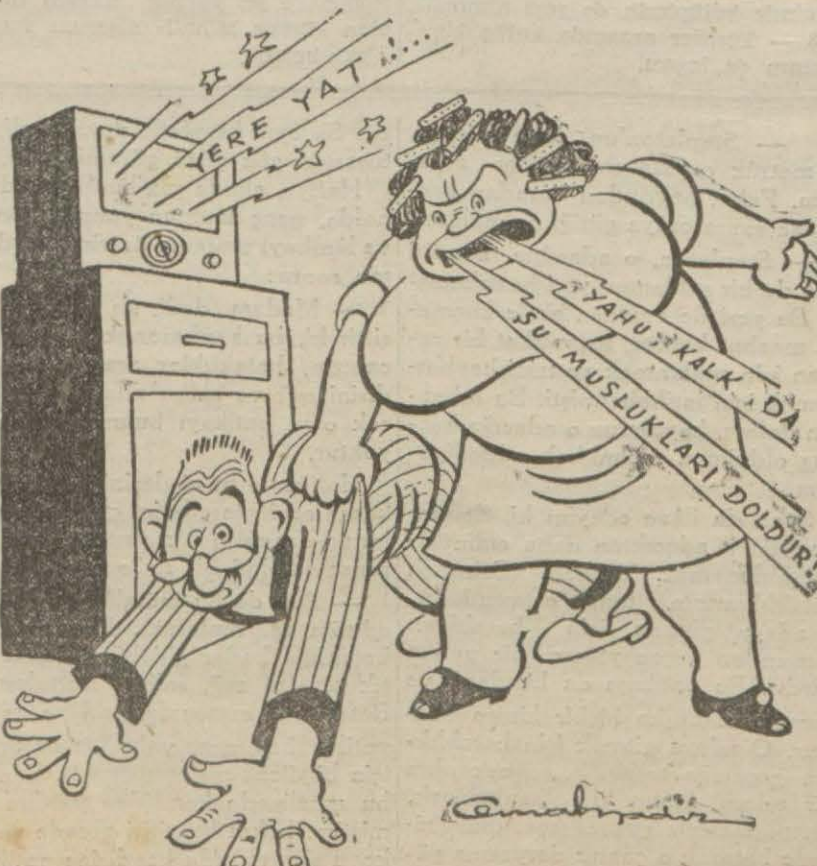
Londra 28 (A.A.) — Amerikanın doğu sahilinde bir noktaya denizaltılar tarafından 8 düşman ajanı çıkarılmıştır. Bunlar geçen ayın sonuna doğru bir Fransız limanından iki denizaltı ile hareket etmişlerdir. Denizaltılar kıyıda 500 kilometre uzakta durmuş, bunlar küçük sandallarla karaya çıkmışlardır. Fakat burada derhal yakalanmışlardır.

Yanlarında büyük bombalar, kömür parçaları şeklinde küçük bombalar ve 2 senelik malzeme bulunmuştur. Bunlar fabrikaları, su yollarını ve köprüleri tahribedeceklerdir. Yanlarında 150 bin dolar da vardı. 8 kişiden yedisini Alman, sekizincisi Amerikalıdır. Hepsi İngilizce konuşmaktadır ve evvelce Amerikada bulunmuşlardır.

B. Churchill

Mecliste uzun ve şiddetli bir nutuk söyleyecek

Londra 28 (A.A.) — Başvekil B. Churchill harbin idaresine karşı bir kısım mebuslar tarafından verilen güvensizlik taktirine bizzat cevap verecek, uzun ve şiddetli bir nutuk söyleyecektir. Libya hadiseleri münasebetile Avam kamarasına hükümetin leh ve aleyhinde 12 takrir verilmiştir.



[Radyoda, Bn. iclal tarafından sabah imnastikleri yaptırılacak] — Gazetelerden — Bay — Allah iki evlilerin yardımcısı olsun!...

— Delikanlının vaziyetini nasıl buluyorsunuz?
Ağası var)

